

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ISSUES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE

**ABSTRACTS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 12-14, 2020**

**SOFIA
2020**

TOPICAL ISSUES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference

Sofia, Bulgaria

12-14 February 2020

Sofia, Bulgaria

2020

UDC 001.1

BBK 91

The 6th International scientific and practical conference “Topical issues of the development of modern science” (February 12-14, 2020) Publishing House “ACCENT”, Sofia, Bulgaria. 2020. 1018 p.

ISBN 978-619-93537-5-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Publishing House “ACCENT”. Sofia, Bulgaria. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Dessislava Iosifova, VUZF University, Bulgaria

Aleksander Aristovnik, University of Ljubljana, Slovenia

Efstathios Dimitriadi, Kavala Institute of Technology, Greece

Eva Borszeki, Szent Istvan University, Hungary

Fran Galetic, University of Zagreb, Croatia

Goran Kutnjak, University of Rijeka, Croatia

Janusz Lyko, Wroclaw University of Economics, Poland

Ljerka Cerovic, University of Rijeka, Croatia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia

Marian Siminica, University of Craiova, Romania

Mirela Cristea, University of Craiova, Romania

Olga Zaborovskaya, State Institute of Economics, Russia

Peter Joehnk, Helmholtz - Zentrum Dresden, Germany

Zhelio Hristozov, VUZF University, Bulgaria

Toma Sorin, University of Bucharest, Romania

Velizar Pavlov, University of Ruse, Bulgaria

Vladan Holcner, University of Defence, Czech Republic

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: sofia@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Publishing House “ACCENT” ®

©2020 Authors of the articles

105.	НЕСПРЯДЬКО В. П., СЕРГЕЕВА А. В., КОСТЮК Т. М., СЕРГЕЕВА И. Е., БОРИСЕНКО А. В. ОПТИМІЗАЦІЯ ДІАГНОСТИКИ СОСТОЯНИЯ ПАРОДОНТА ОПОРНЫХ ЗУБОВ.	718
106.	ОГАР А. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УСТАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.	722
107.	ОПАЛЮК Т. Л. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АДАПТАЦІЙНОЇ, СОЦІАЛЬНО-РЕФЛЕКСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.	726
108.	ПАВЛЕНКО В. Д., БРОСКА Д. В., ЧОРНИЙ В. С. ПОБУДОВА МОДЕЛІ ВОЛЬТЕРРИ ОКО-РУХОВОЇ СИСТЕМИ ЛЮДИНИ НА ОСНОВІ ДАНИХ АЙТРЕКІНГУ.	735
109.	ПАВЛЕНКО В. Л., КРУГЛОВА О. А. ФРІЛАНС: СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.	744
110.	ПРОКОПЕНКО О. В., ШЕВЧЕНКО Р. І. ФОРМУВАННЯ КОЛА ОБМЕЖЕНЬ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ОКРЕМОЇ ЗАДАЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИКИ В ОСЕРЕДКУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ.	752
111.	ПКУЛЯ Т. О. СУЧАСНА НАУКОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ТЕРИТОРІЯ».	755
112.	ПОХИЛЕНКО І. С., АЛЯБ'ЄВА В. П. ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ.	761
113.	ПИРИСУНЬКО М. А., ВДОВИЧЕНКО Д. О., СУРГАЄВ А. В. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ КЕРОВАНОЇ ПОДАЧІ ПОВІТРЯ В КАМЕРУ ЗГОРЯННЯ ДИЗЕЛЬНОГО ДВИГУНА ЯК ЗАСІБ ЗНИЖЕННЯ ТОКСИЧНОСТІ ТА ДИМНОСТІ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ГАЗІВ.	765
114.	ПИЛИПЕНКО С. Г. ПРИНЦИП ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ПЛАТФОРМА ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ–ПРИРОДА/ЗЕМЛЯ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СУЧАСНОСТІ.	770
115.	ПОПЛЮЙКО А. М., ГОЛОСНА О. В. НАСЛІДКИ СПЛІТУ: ПОЯВА МЕГАРЕГУЛЯТОРА НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ.	774
116.	П'ЯСКІВСЬКИЙ В. М., ВЕРБЕЛЬЧУК С. П., ВЕРБЕЛЬЧУК Т. В. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ БДЖОЛИНОГО ВОСКУ.	783
117.	РАЗАНОВ С. Ф. ОСОБЛИВОСТІ НАКОПИЧЕННЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У СТІЛЬНИКАХ БДЖОЛИНОГО ГНІЗДА.	792
118.	РЕУЦЬКОВ О. Г. АНАЛІЗ ЗМІН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АТЕСТАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.	799
119.	РОГОЗА В. В. ОСВІТНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ВІДНОШЕННЯ «ЛЮДИНА-ПРИРОДА».	805

**ПРИНЦИП ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ПЛАТФОРМА ВЗАЄМОДІЇ
ЛЮДИНИ–ПРИРОДА/ЗЕМЛЯ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
СУЧАСНОСТІ**

Пилипенко Світлана Григорівна

к.філос.н., доцент

Харківський національний педагогічний

університет імені Г.С. Сковороди

м. Харків, Україна

У статті розглянуто принцип відповідальності (Ганс Йонас), який набуває нової конфігурації на початку ХХІ століття. Зазначено, що сучасні технології виступають обов'язковою складовою усього простору життя/буття людини. Як наслідок, взаємозв'язок «людина–природа/Земля» репрезентує як технологічний розвиток, так й екологічну кризу сучасності.

Ключові слова: принцип відповідальності, технології, людина, природа, Земля.

Кінець ХХ – початок ХХІ століття ознаменувалися стрімким «вторгненням» технологій в усі сфери життєтворчості суспільства і людини, де вони виступають обов'язковою складовою не лише виробництва, але й усього простору життя/буття людини. Технології знаходяться поза «географічними», «національними» чи «культурними» пріоритетами, раціоналізують хронотоп сучасної цивілізації та постають запорукою успішності всіх соціальних процесів, водночас «приховуючи» можливі небезпеки та ризики могутнього технологічного поступу.

Видатні мислителі ХХ століття – М. Бердяєв, М. Гайдеггер, Г. Йонас, М. Кастельс, М. Маклуен, Е. Тоффлер, Ф. Фукуяма, К. Ясперс та інші, у своїх працях звертаються до концепту «технологія», де підкреслюють можливі/наявні трансформації у житті/бутті людини. Глибинне значення отримує питання:

техніка/технологія – це бажані обрії людської могутності чи початок занепаду власне людського, початок заміщення людини? У цьому контексті особливого значення набуває етика відповідальності Ганса Йонаса, де окреслюється співвідношення «людина – технологія – природа», що віддзеркалюють як технологічний розвиток, так й екологічну кризу початку ХХІ століття.

Найбільш виразною рисою технологічного поступу сучасності є максима: «Меж немає» і в цьому сенсі особливого значення набуває принцип відповідального ставлення людини до збереження життя. Зазначимо, що проблема створення нової етики була актуалізована Гансом Йонасом у праці «Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації», де вищезазначений принцип є матрицею його філософського проекту. Так, Йонас зауважує, що сучасні технології відрізняються глобальним колективним характером і, відповідно, глобальними наслідками, що відтепер може загрожувати як існуванню людини, так і збереження її сутності. Ідеться про небезпеку «антропологічної катастрофи», що вимагає онтологічну «відповідальність за ідею людини» [2, с. 73]. Відбувається становлення онто-антропологічного імперативу нової етики в умовах технологізації теперішнього часу: «Старі питання про відношення між буттям і належністю, причинною і метою, природою і цінністю мають бути онтологічно переорієнтовані, щоб по той бік ціннісного суб'єктивізму по-новому укорінити обов'язок людини в бутті» [2, с. 8]. Зауважимо, що ця ідея резонує з думкою Гайдеггера: «Буття вимагає людину, щоб здійснитися самим собою серед суцього та зберегтися в якості буття» [6]. Відбувається підпорядкування етики – онтології: збереження буття природи і буття людини постають першочерговим завданням сучасності та відповіддю на зміни людської діяльності; буття та відповідальність стають головними у філософських розмислах Йонаса.

Ганс Йонас виводить принципи взаємодії людини з природою.

Ці принципи, на його думку, повинні бути втіленими новою парадигмою мислення початку XXI століття:

- 1) «Чини так, щоб наслідки твоєї діяльності узгоджувалися з продовженням автентичного людського життя на землі»;
- 2) «Чини так, щоб наслідки твоєї дії не були руйнівними для майбутньої можливості такого життя»;
- 3) «Не завдавай шкоди умовам безпосереднього продовження існування людства на землі»;
- 4) «Занось до свого теперішнього вибору як спів-предмет твого воління цілісність людини в майбутньому» [2, с. 27– 28]

У цьому контексті особливого значення набувають координати «ти повинен/ти не повинен», за допомогою яких, наголошує філософ, можна не лише усвідомлювати наслідки людської діяльності, але й уникати їхнього руйнівного характеру як у теперішньому, так і в майбутньому. Так, належна увага приділяється й збереженню Землі: «Ми стали усвідомлювати, що природа людської діяльності *змінилася de facto* і що предметом цієї діяльності абсолютно нового ґатунку є ніяк не менше як уся біосфера планети, за яку ми повинні бути відповідальними, оскільки маємо над нею владу» [2, с. 20]. Ці координати усувають опозиції «людина – природа», «могутність людини – збереження природи», «бажання – відраза/острах». Зауважимо, що у філософа природа подана як Земля, як ландшафт, як простір, як горизонт, і зворотно, Земля – це планета як «оселя» людства, природа, простір, у тому числі й символічний. Інакше кажучи, Земля виступає матрицю життя/буття людини, а концепт «оселя» виводить на новий рівень сучасну проблему глобалізаційних, транс- та наднаціональних процесів, де людство постає єдиною світовою спільнотою.

Отже, відповідальність постає тією платформою, що дозволяє остаточно подолати парадигму «панування над природою», небезпека якої активно артикулюється філософським дискурсом XX – початку XXI століття; є

відповіддю на виклики технологічної реальності й надає нові можливості для дослідження взаємозв'язку людини та Землі як умови життя/буття людства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. – Київ: Лібра, 2001. – 400 с.
2. Хайдеггер М. Поворот. Время и бытие: Статьи и выступления ; пер. с нем. В. В. Бибихин. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/expertize/5581> (дата звернення 07.02.2020).